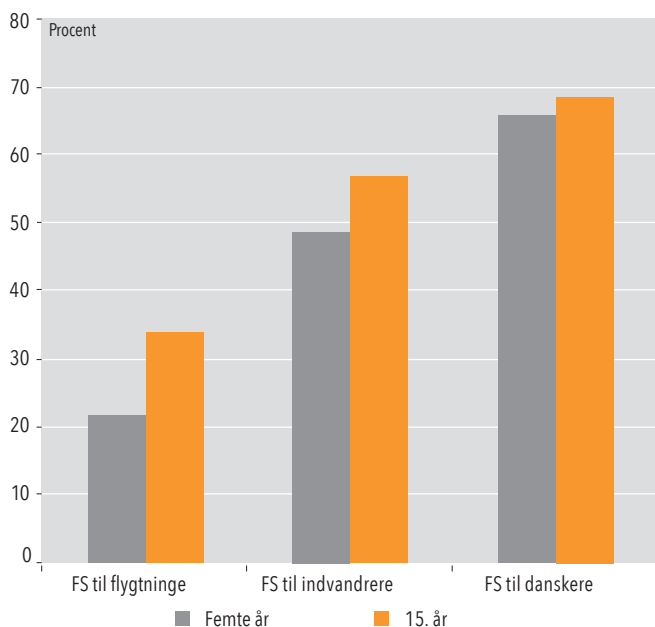

Fire ud af fem familiesammenførte til flygtninge er uden job i det femte år efter ankomsten

Familiesammenførte til flygtninge har gennem de seneste to årtier været den absolut sværeste gruppe at integrere på det danske arbejdsmarked. Femte år efter de er kommet til landet, er kun hver femte i job. Og når de har været her i 15 år, er det kun lykkedes for hver tredje at finde et arbejde.

Det viser en ny analyse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed. Analysen bygger på oplysninger om alle, der er kommet til landet og har fået opholdstilladelse i perioden 1997 til 2011. Det gælder, uanset hvilket opholdsgrundlag de har i Danmark – flygtninge, familiesammenførte, østarbejdere, studerende og andre. I alt er 180.000 i aldersintervallet 25-64 år blevet fulgt.

Figur 1: Beskæftigelsesfrekvens fordelt på opholdsgrundlag og -tid

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistiks registre

Af figuren fremgår, hvor stor en andel af de nævnte grupper – hvor FS betyder familiesammenført – der er i beskæftigelse henholdsvis femte og 15. år efter, de kom til Danmark.

Det viser sig, som det fremgår af figur 1, at de familiesammenførte til flygtninge har en markant lavere beskæftigelse end alle andre familiesammenførte.

Femte år efter ankomsten er 22 pct. af de familiesammenførte til flygtninge i arbejde. For dem, der bliver familiesammenført til indvandrere og danskere, er tallet henholdsvis 49 pct. og 66 pct.

Ambitiøs sigtelinje

I forbindelse med oplægget til forårets trepartsforhandlinger, *Samarbejde om bedre integration*, opstillede regeringen en sigtelinje om, at hver anden nytilkomne flygtning skal være i beskæftigelse efter tre år.

Det betyder, at det fremover skal gå markant anderledes for flygtninge i forhold til billedet de seneste årtier. For i forhold til beskæftigelse ligner flygtningene de mennesker, der senere bliver familiesammenført med. For nytilkomne flygtninge gælder, at 34 pct. er i job fem år efter ankomsten, en andel, der stiger til 37 pct. efter 15 år. Altså – i sammenligning med de familiesammenførte – noget bedre efter fem år, men stort set samme niveau efter 15 år.

”På baggrund af de tidligere erfaringer er det meget ambitiøst at sigte efter, at halvdelen skal være i beskæftigelse efter tre år.” siger Marie Louise Schultz-Nielsen, der er seniorforsker ved Rockwool Fondens Forskningsenhed.

Det er i øvrigt næppe køn, som forklarer, at familiesammenførte til flygtninge har lavere beskæftigelse end andre familiesammenførte. Det gælder nemlig for alle familiesammenførte, at kvinderne er i overtal. Blandt familiesammenførte til flygtninge er kvindeandelen 67 pct., mens den er henholdsvis 71 pct. og 60 pct. blandt dem, der bliver familiesammenført til henholdsvis danskere og indvandrere.

Kun få indkomstoverførsler til EU-borgere

Borgere fra EU og EØS, der har bosat sig i Danmark, hører til blandt dem, som får mindst i offentlige overførsler sammenlignet med andre, der er kommet til landet.

Det viser en analyse af, hvor mange penge der årligt overføres fra det offentlige til forskellige grupper 25-64-årige udefra.

Femte år efter ankomsten modtager den gennemsnitlige EU/EØS-borger – der fx kommer fra Polen, Baltikum eller Tyskland – knapt 20.000 kr. fra det offentlige i overførsler. Og beløbet er kun lidt højere for de senere ankomne. De 20.000 kr. dækker alle overførsler i form af kontanthjælp, ledighedsydelse, revalidering, dagpenge, SU, boligstøtte, førtidspension og børnetilskud. Netop børnetilskud til EU-arbejdere har de senere år været meget debatteret.

Som det fremgår af tabel 1 er beløbene til EU/EØS-borgere moderate sammenlignet med, hvad der ellers sker af overførsler til forskellige grupper, som udefra er flyttet til Danmark. Det gælder uanset, om man ser på de indvandrere, som ankom før eller efter 2002. Kun studerende og personer med arbejdsophold (fx Greencard) får mindre. Beløbet ligger også betydeligt under, hvad en gennemsnitsdansker i samme aldersgruppe modtager, nemlig 38.000 kr.

Flygtninge og deres familier får mest

I toppen af listen over indkomstoverførsler ligger familiesammenførte til flygtninge og flygtningene selv. At det forholder sig sådan, er i vidt omfang et spejl af beskæftigelsesfrekvensen i de forskellige grupper. Har man ikke et arbejde, eller kun et arbejde i perioder og dermed en meget lav lønindkomst, så er man oftere berettiget til overførselsindkomst.

Ydelsesniveauet er selvsagt også afgørende. De lavere overførselsbeløb i tabel 1 for personer ankommet i perioden 2003-2008 skyldes bl.a. indførelsen af starthjæl-

Tabel 1: Overførselsindkomst femte år, efter opholdsgrundlag og tidspunkt for ankomst til Danmark

1.000 kr.	1997-2002	2003-2008
Danskere*	38	
Familiesammenført til flygtning	131	88
Flygtning	146	71
Familiesammenført andre	67	44
Uoplyst opholdsgrundlag	74	28
Familiesammenført til dansker	42	29
EU/EØS	17	19
Arbejde	9	17
Studier	9	12
Antal	50.029	55.360

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistiks registre

Anm.: Overførsler til danskere er for 2013 og i lighed med øvrige overførsler i tabellen omregnet til 2015-priser.

Af tabellen fremgår, hvor mange tusinde kroner de forskellige grupper gennemsnitligt får årligt i overførsler femte år efter, de er ankommet til Danmark.

pen i årene 2002-2011, som reducerer ydelsesniveauet markant for nye indvandrere. Niveauet for starthjælpen minder om integrationsydelsen i dag.

Endelig handler det om rettigheder. Flygtninge og familiesammenførte til flygtninge er generelt berettiget til kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse. Det samme gælder ikke øvrige familiesammenførte, da familien i Danmark som udgangspunkt forventes at forsørge den familiesammenførte. På samme måde er mulighederne for at modtage overførsler – i hvert fald de første år – ret begrænsede for personer, som kommer for at arbejde, studere eller er EU/EØS-borgere.

De, der rejser igen, har haft lavere beskæftigelse i forhold til sammenlignelige grupper

De indvandrere, der vælger at forlade Danmark inden for de første ti år efter ankomsten, har været mindre beskæftiget i forhold til dem, der bliver.

Sådan er billedet, hvis man holder de forskellige typer indvandrere adskilt og alene kigger på, hvordan det er gået forskellige mennesker med samme opholdsgrundlag.

En ny analyse fra Rockwool Fondens Forskningsenhed deler indvandrerne op efter to kriterier. Det ene er deres opholdsgrundlag – om de er flygtninge, familiesammenførte, studerende etc. Det andet er, om de fortsat var i Danmark efter ti år. Herefter er det undersøgt, hvor beskæftigede de var fem år efter ankomst – både dem, der blev yderligere fem år, og dem, der valgte at udvandre igen.

Analysen viser, at de, der blev i Danmark, i gennemsnit var mere beskæftiget i forhold til dem, der siden forlod Danmark. Et eksempel er flygtningene: De, der fortsat er her efter ti år, havde i år fem en højere beskæftigelsesfrekvens end dem, der forlod landet inden det 10. år. Samme billede ses, som det fremgår af figur 2, for alle andre indvandrergrupper, uanset opholdsgrundlag.

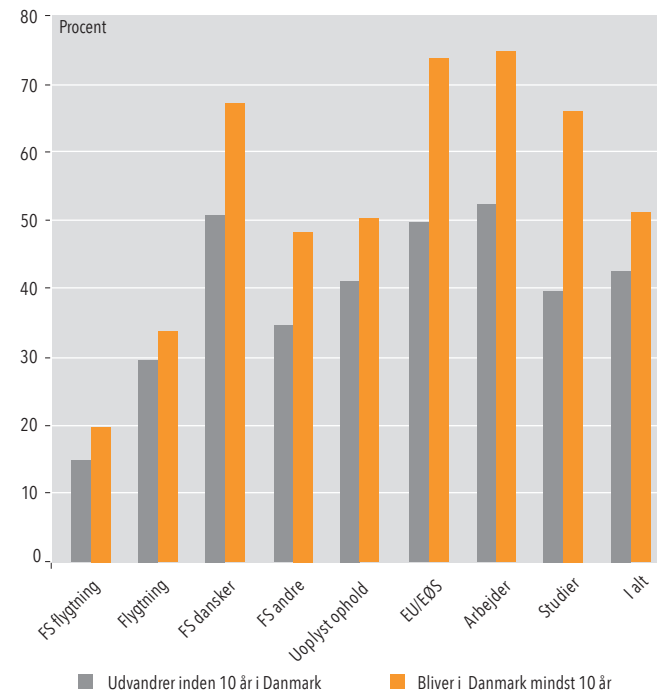
På tværs af alle typer er billedet, at de, der var udvandet ti år efter ankomsten, havde en beskæftigelsesfrekvens på 43 pct. fem år tidligere, modsat dem, der blev, som havde en beskæftigelse på 52 pct.

Inden for hver gruppe indvandrere kunne der altså være noget, der tyder på, at succes eller mangel på samme på det danske arbejdsmarked spiller ind i forhold til, om indvandrerne bliver eller rejser igen.

Især flygtninge bliver

At det inden for den enkelte gruppe forholder sig sådan, rokker dog ikke ved, at det især er de grupper, som har lavest arbejdsmarkedstilknytning, der forbliver i Danmark.

Figur 2: Beskæftigelsesfrekvens fem år efter ankomsten

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistisk registre

De, der fortsat var i Danmark ti år efter ankomsten, havde fem år tidligere i højere grad beskæftigelse i forhold til dem med samme opholdsgrundlag, der siden forlod landet. FS betyder familiesammenført til.

Hver gang der kommer 100 flygtninge til landet, så vil de 90 være her ti år senere. Samme høje andel ses blandt familiesammenførte til flygtninge, hvor 92 ud af 100 er her ti år efter ankomsten.

Det modsatte billede ses for dem, der klarer sig bedst på arbejdsmarkedet, nemlig EU/EØS-borgere, og dem, der er kommet hertil på en arbejdstilladelse. Efter ti år er langt de fleste udrejst igen, og kun henholdsvis 34 og 29 ud af 100 er blevet i Danmark. Blandt dem, der bliver, arbejder en meget stor andel.

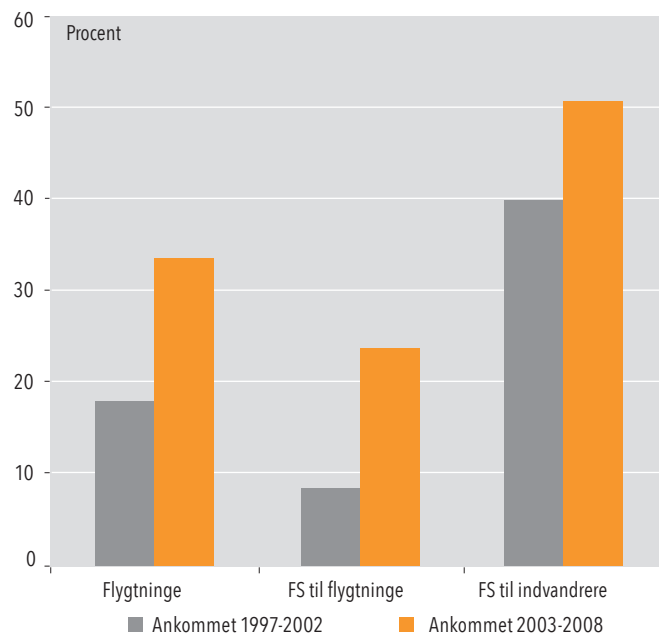
Højere beskæftigelse blandt dem, der kom midt i nullerne

De er mere i job, har højere lønindkomst og modtager mindre i overførselsindkomster i forhold til andre.

Sådan lyder karakteristikken af de flygtninge og familiesammenførte, der kom til Danmark midt i nullerne, fra 2003 til 2008, sammenlignet med dem, der ankom omkring årtusindeskiftet.

Af figur 3 fremgår, hvor stor en andel der var i beskæftigelse tre år efter ankomsten til Danmark. For både flygtningene og dem, der er familiesammenført til flygtninge eller indvandrere, gælder, at de, der ankom i 2003-2008, i betydeligt højere grad var beskæftiget, sammenlignet med dem, der ankom før.

Figur 3: Beskæftigelsesfrekvens tre år efter ankomst (pct.)

Kilde: Egne beregninger baseret på Danmarks Statistiks registre

Kun 18 pct. af de flygtninge, der kom til Danmark i perioden 1997-2002, var i job 3. år efter ankomsten. Blandt dem, der ankom i 2003-2008, var 34 pct. i beskæftigelse det 3. år.

Det var ikke kun i forhold til beskæftigelsesgraden, at de senere ankomne klarede sig bedre. De, der kom i job, fik også en højere løn. Gennemsnitslønnen tre år efter ankomst var 199.000 kr. (målt i 2015-priser), hvilket er betydeligt mere end de 176.000 kr., som de, der ankom 1997-2002, tjente tre år efter deres ankomst.

Konjunkturer og stramninger

Konjunkturerne i perioden har utvivlsomt en betydning for, hvordan de nytilkomne klarede sig i Danmark.

Imens ledigheden frem til 2003 lå på fem procent eller mere, så faldt den efterfølgende støt frem til 2008, hvor den – forud for finanskrisen – nåede helt ned under to procent.

Det kan dog ikke udelukkes, at en ændring i den førte politik også har haft en betydning.

I perioden 1997-2002 blev der – sammenlignet med senere – ført en lempelig politik i forhold til flygtninge og familiesammenføringer. Fra 2003 og frem blev politikken strammet blandt andet med indførelsen af starthjælpen.

Sammensætningen af gruppen af dem, der kom til Danmark, ændrede sig markant omkring 2002-2003. Frem til og med 2002 udgør de familiesammenførte den største gruppe af indvandrere – hver tredje nyankommet indvandrer er familiesammenført. På grund af strammere regler bliver denne gruppe reduceret betydeligt de efterfølgende år.

Strammere regler reducerer også antallet af nytilkomne flygtninge. I perioden 1997-2002 var der tale om ca. 4.400 personer, mens niveauet i 2003-2009 faldt til 1.100-1.400 årligt.

Det lavere antal er en konsekvens af de strammere krav for at blive anerkendt som flygtning, som blev indført fra midten af 2002, men kan også være påvirket af, at de globale flygtningestrømme blev mindre efter 2002.

Nyt fra Rockwool Fondens Forskningsenhed (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning i Enheden. Nyhedsbrevet er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Andre udgivelser fra Rockwool Fondens Forskningsenhed kan ses på Rockwoolfonden.dk/forskning